

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 64 Mai 2004

• Moodne meditsiiniline viievõistlus

• Päästetreening lastekliinikus

• Jalgpallimatš

Kliinikumi juubeli puhul avati Riigikohtu hoones mälestustahvel

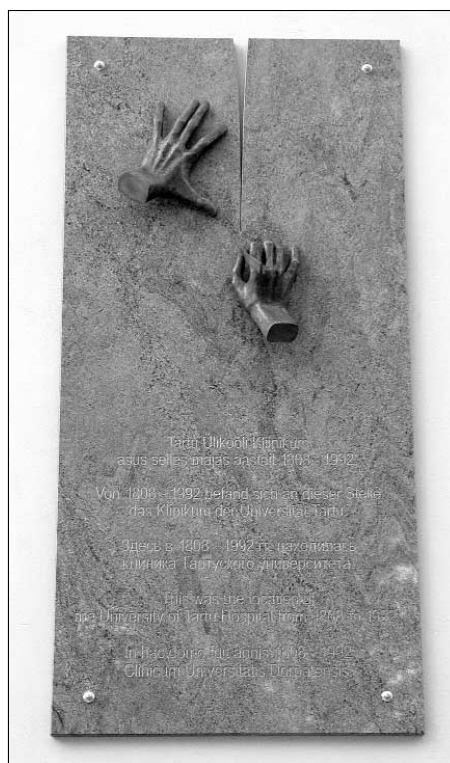
Riigikohtu hoones on Kliinikum oma ajaloos kõige kauem tegutsenud - 1808-1990.

Tervituskõne pidas linnapea Andrus Ansip.

Urmus Siigur ja Andrus Ansip eemaldasid mälestustahvliilt katte.

Mati Karmini loodud mälestustahvil on kandvaks motiiviks kirurgi käed.

Kliinikumi algusaegadest kõneles Urmus Siigur.

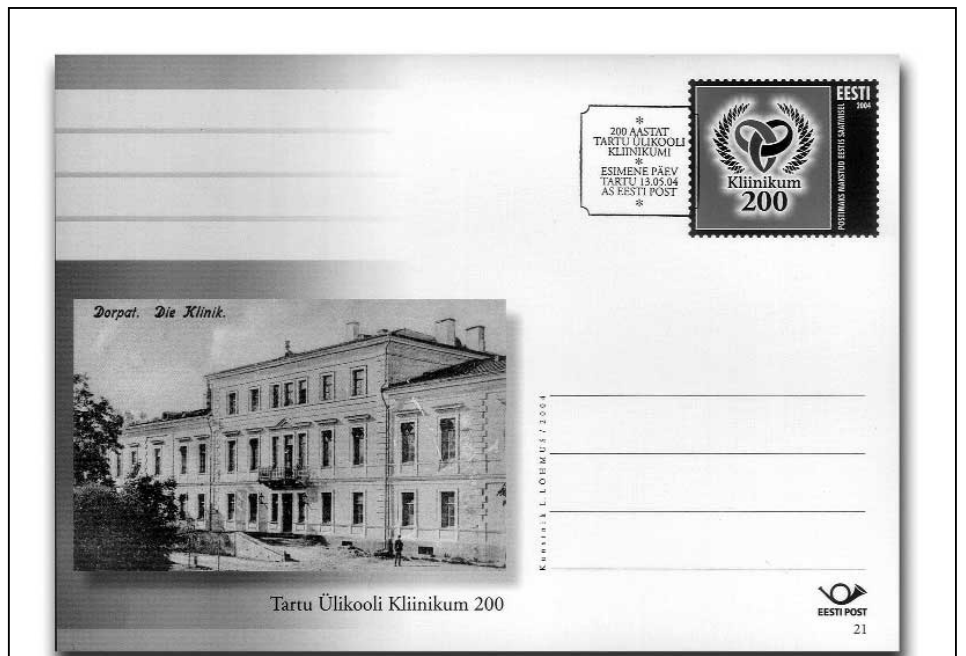
Fotod: Jaak Nilson

Andrus Ansip, Urmus Siigur ja Mati Karmin.

Kliinikumi esindus mälestustahvli avamisel.

Eesti Posti tervikasi kliinikumi juubeliks

13. mail andis Eesti Post välja kliinikumi 200. aastapäevale pühendatud tervikasja. Tervikasja markeeriti esimese päeva templiga 13. mail Tartus Kastani postkontoris.

Moodne meditsiiniline viievõistlus Vana Anatoomikumi ees

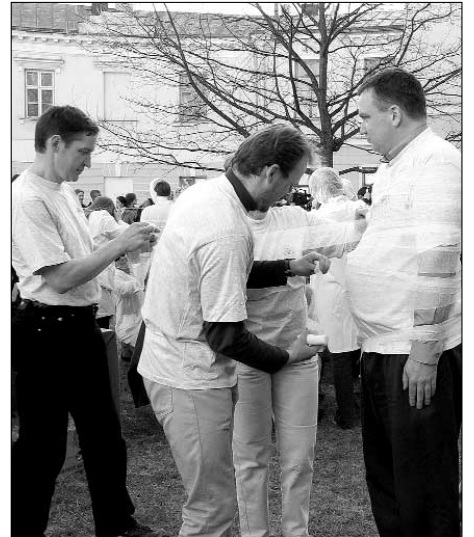
27. aprillil esitleti tudengite kevadpäevadel uut "akadeemilist spordiala" - moodsat meditsiinilist viievõistlust. Võistlusel osalesid kliinikumi juhatuse võistkond ning TÜ arstiteaduskonna ja EPmÜ veterinaariatudengite võistkonnad. Spordialadest oli kavas ravijoogi segamine, haige vedu takistusribal, desmurgia, ajugümnaastika ja hambaravi. Auhinnad pani välja TÜ Kliinikum.

Kliinikumi esindus ravijoogi segamas.

Algamas on võidujooks ehk haigete vedu takistusribal.

Fotod: Jaak Nilson

Desmurgia - sidemetesse köideti ka lugupeetud abilinnapea Hannes Astok.

Desmurgias ei tahtnud maha jääda üliõpilastest võistlejadki.

Võidujooks kandraamide ja ratastoolidega on täies hoos.

Viievõistluse õnnelikud võitjad - veterinaariatudengite võistkond "Tõprad".

Kirurgina sõjajärgses Maarjamõisas

Kirurg Ants Rulli (*dr med* aastast 1969, professor aastast 1974) lõpetas Tartu Ülikooli 1936. aastal, töötas seejärel assistendina I ja II haavakliinikus. Ta oli 1940. aastal Võrus kirurg ja linnaarst, 1941-1945 Viljandis kirurg ja linnahaigla juhataja kuni kutsuti 1945. aasta kevadel Tartusse, ülikooli üldkirurgia kateedri juhatajaks. Ameti algust Maarjamõisas meenutas ta koduses vestluses allakirjutanule järgmiselt.

Nii et alates 1945. aasta 2. maist olin jälle tartlane. Alguses elasin dekaan V. Vadi korteris Pargi tänaval. Maarjamõisas olid remonditud sise- ja närvikliinik, haavakliinikut tuli alles hakata korrastama. Esimesed patsiendid saime vastu võtta 15. juunil. Selleks oli korda tehtud üks II koruse palat, kuhu Toomelt toodi üle üheksa kirurgiaravi vajavat mädapõletikuga haiget. Suvel jätkusid korrastustööd ja 1945. aasta sügiseks saime juba kogu maja kasutusse võtta.

Sõjaväehaiglast rahuaja kirurgia kliinikuks

Alguses oli Maarjamõisa kirurgia kliinik täiesti kasutuskõlbamatu. Sest kui ikka kaks sõjaväge on kliiniku ruume kasutanud osalt kasarmuna, osalt evakatsioonihagla, siis võis juba arvata, mismoodi need ruumid välja nägid. Korrastustööd viisime läbi oma jõududega. Ainult ei jõude oli vähe, sest Tartusse oli tagasi tulnud vaid üksikuid endisi haigla töötajaid. Reevakuerus ainult üks arst - dr Eerik Siliksaar ja 2-3 medõde. Sanitaridega oli lugu lihtsam. Nad olid Maarjamõisa külje all elanud inimeste hulgast ja tulid nüüd meelstasti tööle tagasi. Paljud õed ja põetajad

andsid remonti tehes oma parima. Täiesti oli kadunud omal ajal Maarjamõisa personali hulgas esinenud tülide ja lahkkelide õhkkond. Meil oli väga mõnus koos töötada ja töö ka laabus.

Probleeme muidugi esines. Elektriga, mida tol ajal oli Tartus väga vähe, olid kliinikud varustatud, kuid juhtmestik langes sageli rivist välja. Juba enne sõda olid Maarjamõisa kliinikud olnud hädas prussakatega. Sõja ajal oli neid tohutult juurde siginenud. Kõik jaotuskarbid ja bergmani torud olid prussakate laipu täis, mis tekitasid alatasa lühiühendusi. Seepärast tuli kogu elektriseadmestik välja vahetada. Kliinikute valitsusest kohale saadetud elektrik aitas meil selle töö ära teha.

Omajagu hoolt nõudsid ka kliinikute abimajandid. Üks neist asus kohe Maarjamõisas, teine Vana-Kastres, kus üks küla oli antud tervikuna kliinikute teenindada. Meie personal käis seal põllutöödel, vastu saime nii liha kui ka teravilja.

Üliõpilasi tuli mul õpetama hakata varsti pärast Tartusse saabumist. Üldkirurgia lugemiseks ei olnud mingeid programme ega kohaseid õpikuid. Kasutasin siis Maarjamõisas leiduvaid saksakeelseid kirurgia käsiraamatuid. 1945. aasta kevadel pidasin

loenguid Vanas Anatoomikumis, sügisest aga juba Maarjamõisas. Sinna sain endale ja oma perele ka eluaseme - kaks tuba kliiniku teisel korrusel. Nii koondus ka minu elamine ja töö kliinikusse.

Kuna kogu maja peale tuli ainult kaks arsti, öövalveid oli aga õige sageli, oli minu koormus vägagi suur. Sugugi mitte väiksem kui oli olnud sõja ajal Viljandis.

Meditsiiniüliõpilaste töösuhetumine oli nagu ikka pärast sõda. Osa mehi oli rindel tegutsenud arsti kohusetäitjatena. Need mehed olid vägagi iseteadvad, aga ka tunduvalt distsiplineeritumad kui need, kellel meditsiiniline praktika puudus. Loengutel käijaid ei olnud kuigi palju. Teadmisi püüti hankida peamiselt vanadest konseptidest.

Teoreetilist õpetust püüdsin võimalikult palju siduda praktikaga. Kliinikus lasin kaks palatit sisustada täpselt eeskirjade kohaselt, see tähendab, et palatis oli ainult kaks voodit, mitte 9-10 nagu tänapäeval ülemajutuse korral võime sageli näha. Nii sain üliõpilastele esimest korda näidata palateid sellistena, nagu need pidid olema.

1948. aastal kolisin kliinikust majja Taara puisteel. Minu korteri uksest Maarja-

mõisa haavakliiniku ukseni tuli täpselt kaks kilomeetrit. Minnes piimakombinaadi juurest üle raudtee, kulus teekonnale Maarjamõisa mitte üle 20 minuti. Seetõttu ei olnud hommikune tööleminek ega õhtune tööltulek mingi probleem. Teinekord tuli aga ka õösel kliinikusse rutata ja see oli juba keerukam lugu. Praegu saadetakse tohtrile järele kiirabiauto, tol ajal tuli telefonilise kutse peale ikka jalgsi kiirustada.

Esiialgu olime koos dr Siliksaarega ainsad operatsioonivõimelised arstid Maarjamõisas. Jagasime siis valvekordi Toome kliinikuga - ühel ööl olid valves nemad, teisel ööl meie. Siis muutus öövalvetega mõnevõrra kergemaks.

Kirurgi töö on ju raske, aga lõpuks on ju iga töö raske. Muutub aga kergemaks, kui seda südamega teha. Kui sa käitud haigete-ga soliidset, vastavad nad sulle samaga. Ja eks see olegi lõpuks kõige tähtsam.

Vestlus salvestatud TÜ helistuudios ja täpsustatud Ants Rulli kodus 20. juulil 1986. a.

HILLAR PALAMETS

NOPPEID TARTU MEDITSIINI AJALOOST

Kliinikumi 200. juubeli aastal ilmub igas lehenumbris Hillar Palametsa artikkel Tartu Ülikooli Kliinikumi ja arstiteaduskonna ajaloost.

"Tulekahjus" "kannatanu" kantakse esmaabitelki.

Meedikud asuvad "kannatanule" kiiret abi andma.

Fotod: Jaak Nilson

Lastekliinikus treeniti päästeoskusi

11. mail toimus lastekliinikus päästetrening, mille eesmärkideks oli harjutada evakueerimist võimaliku tuleohu korral ja struktuuriüksuste ning töötajate vahelist koostööd, tagada tegevusvalmidus sarnastes olukordades ja leida võimalikud puudujäägid ning ebakõlad juhendite ning tegeliku olukorra vahel.

Päästetrening oli mõeldud ainult lastekliiniku töötajatele. Väljastpoolt kliinikumi osalesid treeningul Tartu-
maa Päästeteenistuse töötajad, politsei, kiirabi, AS Tarbus bussid ja AS Falck'i turvatöötajad ning arstiteaduskonna tudengid. Kliinikumis aitasid treeningu õnnestumisele kaasa majandus-
teenistuse, tehnikateenistuse ja erakorralise meditsiini osakonna (EMO) töötajad, lisaks vabatahtlikud informaatikateenistusest ja finantsteenistusest.

Legendi kohaselt oli tulekahju valla pääsenud Lunini 6 hoone keldrist, kust suits kiiresti kõrgematele majakorrustele levima hakkas. Seepärast oli haiglahoonest vaja evakueerida mitukümmend "kannatanut" e simulanti, keda kehastasid arstiteaduskonna tudengid.

Pärast treeningu algust kuulutava häiresignaali kõlamist edastati treeningu legend lastekliiniku vastuvõtu osakonna töötajale, kes teavitas "avasta-

Lastekliiniku juurde olid püstitatud suured esmaabitelgid.

tud" ohust häirekeskust numbril 112, keskdispetšerit ja valvearsti. Häirekeskusest operatiivteenistustele edastatud teate põhjal saadeti sündmuskohale

tuletõrjemeeskonnad, kiirabibrigaad ja politsei ekipaaž.

Vastavalt koostöölepingule sõitis lastekliiniku juurde ka AS Tarbus buss peale kliinikumi keskdispetšeri vastavat kōnet bussipargi dispetšerile. Lastekliiniku hoone taha olid püstitatud suured telgid, mis olid treeningu evakuaatsioonipunktiks.

Tõelise hädaolukorra korral asendaks telke bussid.

Päästetreningu korraldajad ja vaatlejad nentisid kokkuvõtteks, et päästetrening täitis püstitatud eesmärgid edukalt. Korraldajad tänavad kõiki osalejaid ja kõiki, kes aitasid kaasa päästetreningu õnnestumisele!

KLIINIKUMI LEHT

KOMMENTAAR

KAIRI MEISTER,
informaatikateenistus

Osalesin koos üheksa kolleegiga lastekliinikus toimunud päästetreningul. Assistentina oli minu ülesanne jälgida III korruse evakueerimist.

Püstitatud eesmärk - harjutada evakueerimist tuleohu korral, struktuuriüksuste ja töötajate vahelist koostööd ning tagada tegevusvalmidus ohuolukorras - sai edukalt täidetud. Kõige olulisemaks pean siinkohal nõrkade kohtade ilmnenist.

Tähelepanekuid sai kirja päris mitmeid. Mitmel pool kommenteeritud nõrk häiresignaali osutus tõepoolest häirivaks ja viis personali esialgu segadusse. Mõne minuti pärast saadi aru, et päästetrening on alanud ja hakati tegutsema.

Peab nentima, et evakueerimise mängimine ja assistendi poolt iga sammu jälgimine tekitas personalis kohmetust ja tõi kaasa eksimisi. Näiteks unustati uksi sulgeda; patsiente suunati küll evakuatsiooniväljapääsu suunas, kuid ilma piisava juhendamiset. Nii läkski üks patsient allaliikumise asemel hoopis üles. Samuti oli probleem ratastoolis patsiendi välja toimetamisega.

Meeldiv oli see, et mind kui osalejat ei külvatud korraldajate poolt enne päästetreningut liigse informatsiooniga üle. Elektronpostiga saadeti tutvumiseks üldine osalemisjuhend. Enne treeningu algust räägiti juhendid detailsemalt läbi ning vaadati üle ning tehti teatavaks kõik etapid. Assistentidele oli koostatud eraldi juhend. Kõik osalejad, v.a patsiendid e "simulandid" varustati infomappidega koos mainitud juhendite, legendi ja hinnangulehega.

Peale konkreetse ülesande väljajagamist oleksin soovinud rohkem aega saada korraldajaga oma osa individuaalselt läbi rääkida. Saada vastuseid oma tekkinud küsimustele. Kuna assistentidele lisaks olid veel patsiendid, vaatlejad ja paljud teised asjaosalised, kellele tuli viimaseid korraldusi edasi anda, ning kontrollida, kas kõik ettevalmistused on treeningu alustamiseks tehtud, siis ei füüsiliselt ega ka ajalisel ei olnud see teostatav, arvestades asjaolu, et koordineerijaid oli vaid kaks - **Katru Pruuapuu** ja **Raul Vatsa**.

Olen veendunud, et sellise treeningu korraldamine aitab kõige efektiivsemalt kontrollida juhendite vastavust ja toimimist reaalse ohu korral. See tagab suurema tõenäosusega personali kiire ning operatiivse tegutsemise.

Meeleolukas jalgpallimatš

Kliinikumi juubeliürituste raames pidasid arsitudengid ja kliinikumi töötajad meeleoluka jalgpallimatši, mis paraku lõppes küll tudengite 7:1 võiduga.

Ago Kõrgvee tuli kolleegidele kaasa elama koos suure trummiga.

Ürituse õnnestumise nimel polnud Tartu Kiirabil kahju koguni kahest brigaadist.

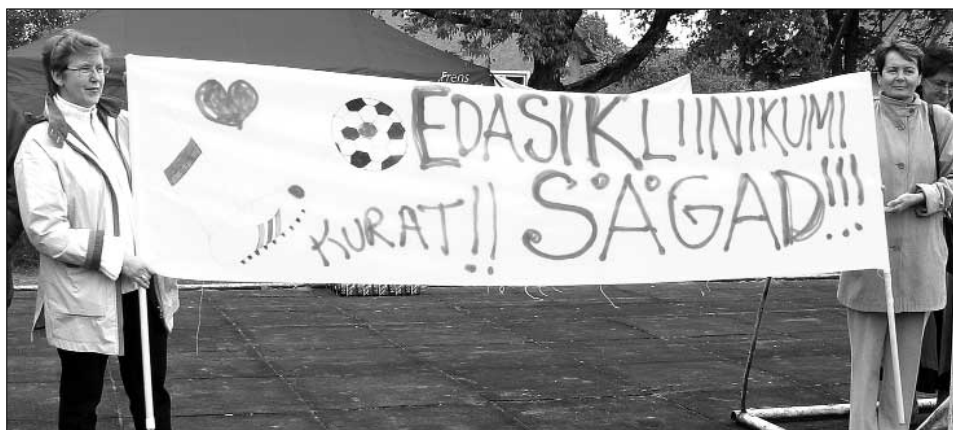
Margus Ulst, Urmas Siigur, Neinar Seli, Jaan Eha ja Ago Kõrgvee jälgivad lootusrikkalt võistluse käiku.

Järg lk 4

Fotod: Jaak Nilson

Pealtnäha malbed arstitudengid osutusid tasemel jalgpallureiks.

Kalendushuvilised fännid olid kaasa võtnud värvika loosungi.

Loosungile ei jäänud alla ka fänniklubi rütmigrupp.

Ponnistustest hoolimata toimus suurem osa mängust siiski kliinikumi väljakupoolel.

Ülle Mäekala Kunstistuudio laste tööd kaunistavad kardiokirurgia osakonda

7. mail andsid 24 kunstihuvilist last koos oma juhendaja Ülle Mäekalaga projekti "Lapsed lapsele" raames kardiokirurgia osakonnale kingitusena üle 17 maali laste palatite ja mängunurga ilmestamiseks. Heategevusprojekti esimeses etapis osales ligi 30 noort kunstnikku. Varasemate, Tartu

Kõrgema Kunstikooli õpilaste tööde kõrval on nüüd eksponeeritud ka uued, Tartu noorte autorite tööd.

KLIINIKUMI LEHT

Hoolimata tulemusest võitsime ikkagi meie.

Tähistati ülemaailmset õdede päeva

12. mail tähistas Eesti Õdede Liidu Tartumaa piirkond ülemaailmset õdede päeva deviisi all "Õed töötamas vaestega ja vaesuse vastu".

Ürituse raames pakuti linnarahvale Tartus Raekoja platsil terviseteenuseid - mõõdeti vererõhku, pulssi ja pikkust, kaaluti, arvatuti kehamassi indeksit, määrati veresuhkrut. Soovijaile õpetati elustamisvõtteid, esindatud olid ka inkotuba ja kiirabi, oli võimalus anda doonorverd. Lõpetuseks pakuti kõigile hea kõhutäis hernesuppi.

Õhtul olid olid kõik Tartumaa ja kliinikumi öendusala töötajad oodatud Maarjapäevale pidupäeva tähistama.

KLIINIKUMI LEHT

Soovijaid, kes vererõhku jm näitajaid mõõta lasksid, oli palju.

Oli ka võimalus anda doonorverd.

Õnneks oli ilm õdede päeval päikesepaisteline.

Ilusa päeva lõpetuseks said Tartu ja Tartumaa õed maiustada isuäratava tordiga.

Kliinikumi Leht

TOIMETUSE KONTAKTANDMED:
TEL 5331 9423, 731 9423,
E-POST riina.kuik@kliinikum.ee
TOIMETAJA: RIINA KUIK
KLIINIKUMI LEHT ILMUB 1 KORD KUUS
KUJUNDUS: K30
TRÜKK: LAKRITO TRÜKIARV 1500 EKS.